

नोंदणी व मुद्रांक विभागाच्या अधिपत्याखालील
मौ.अनगर, ता. मोहोळ, जिल्हा सोलापूर येथे दुय्यम
निबंधक कार्यालयासाठी पदनिर्मिती करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : आस्थाप-२०२२/७८/प्र.क्र.२१/म-१

दालन क्र.म-७ अ, पोटमाळा, मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय (विस्तार इमारत), मुंबई-४०००३२.
दिनांक : ०१ फेब्रुवारी, २०२४.

वाचा :-

- १) नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे पत्र क्र.का-४/प्र.क्र.७२/
२०२२/१२६५, दिनांक ११.०७.२०२३.
- २) महसूल व वन विभाग, अधिसूचना क्र. आस्थाप-२०२२/७८/प्र.क्र.२१/म-१,
दि.१५.०१.२०२४.
- ३) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, अधिसूचना क्र. किवेअ-१०१५/४१८/प्र.क्र.१४०/कामगार-४,
दिनांक २४.०७.२०१९.

प्रस्तावना :-

महसूल व वन विभागाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखालील नोंदणी व मुद्रांक विभाग हा शासनाला
मोठ्या प्रमाणात महसूल मिळवून देणारा दुसऱ्या क्रमांकाचा विभाग असून हा विभाग सेवा विभाग तसेच
अभिलेख विभाग म्हणूनही गणला जातो. सदर विभागाच्या अखत्यारीत राज्यात सध्या ५१९ दुय्यम
निबंधक कार्यालये कार्यान्वित असून सदर कार्यालयांमार्फत जनतेला दस्त नोंदणी व अनुषंगिक सेवा
पुरविल्या जातात, वाढते नागरिकरण तसेच औद्योगिकरणामुळे स्थावर मिळकतीच्या हस्तांतरणाच्या
व्यवहारांमध्ये मोठ्या प्रमाणात वाढ झाल्याने राज्यातील विविध दुय्यम निबंधक कार्यालयात नोंदणीसाठी
दाखल होणाऱ्या दस्तांच्या संख्येत मोठ्या प्रमाणात वाढ झालेली आहे.

कोणत्याही दुय्यम निबंधक कार्यालयात वर्षाला साधारणतः ८००० पेक्षा जास्त दस्त नोंदणीसाठी
दाखल झाल्यास त्या कार्यक्षेत्रात नवीन दुय्यम निबंधक कार्यालय निर्माण करण्याची विभागास
आवश्यकता असल्याने त्यानुसार वेळोवेळी नवीन दुय्यम निबंधक कार्यालयांची निर्मिती व त्यासाठी
आवश्यक पदनिर्मिती करण्यात आलेली आहे. मागील काही वर्षांमध्ये विकसनाचे चक्र केवळ मुंबई, ठाणे,
पुणे या शहरांपुरते मर्यादित न राहता राज्यातील सर्वच भागात गतिमान झाले असून त्यामुळे स्थावर
मिळकतीच्या व्यवहारांची संख्या राज्यातील सर्वच भागात कमी जास्त प्रमाणात वाढत आहे. परिणामी
दुय्यम निबंधक कार्यालयांतील दस्त संख्या वाढत असून काही कार्यालयात क्षमतेपेक्षा जास्त संख्येने
दस्त नोंदणीसाठी दाखल होत असल्याने नागरिक/लोकप्रतिनिधींकडून नवीन कार्यालये निर्मितीची
मागणी होत आहे. त्याअनुषंगाने राज्यातील विविध जिल्ह्यांतील दुय्यम निबंधक कार्यालयातील कामाचा
आढावा घेऊन त्या भागातील जनतेला योग्य सेवा मिळणे सोयीस्कर व्हावे यासाठी राज्यातील सर्व
भागात विकेंद्रित स्वरूपात दुय्यम निबंधक कार्यालये स्थापन करणे आवश्यक होते. यास अनुसरून
मौ.अनगर, ता. मोहोळ, जिल्हा सोलापूर येथे संदर्भ क्र.२ येथील दिनांक १५.०१.२०२४ रोजीच्या
अधिसूचनेचे दुय्यम निबंधक कार्यालय सुरु करण्यात आले आहे. सदर कार्यालय कार्यान्वित
करणेकरीता पदनिर्मिती करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

मौजे अनगर, ता. मोहोळ, जि. सोलापूर येथे दुय्यम निबंधक श्रेणी-१ हे दिनांक १५.०१.२०२४ रोजीच्या अधिसूचने नव्याने निर्माण केलेले कार्यालय कार्यान्वित करण्याकरीता पुढील तक्त्यात नमूद केलेल्या पदनिर्मितीस या शासन निर्णयान्वये मंजूरी देण्यांत येत आहे.

अ.क्र. १	प्रस्तावित कार्यालयाचे नांव	आवश्यक पदे			एकूण आवश्यक पदे
		दुय्यम निबंधक श्रेणी-१	कनिष्ठ लिपिक	शिपाई	
१	अनगर, ता. मोहोळ	१	१	बाह्ययंत्रणेद्वारे	३

०२. उपरोक्त प्रमाणे नव्याने निर्माण करण्यांत येत असलेली पदे ही स्थायी संवर्गात तात्पुरती म्हणून गणली जातील. शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, दि. २६.०२.२०१४ मध्ये नमूद केल्यानुसार नोंदणी व मुद्रांक विभागातील पदांची एकूण संख्या ३०१२ इतकी होती. तदनंतर वेळोवेळी विहित मान्यतेने केलेल्या पदनिर्मितीने नोंदणी व मुद्रांक विभागातील पदांची एकूण संख्या ३०९२ इतकी आहे. आता उपरोक्त तक्त्यामध्ये नमूद केलेली २ पदे त्यामध्ये समाविष्ट झाल्याने नोंदणी व मुद्रांक विभागातील पदांची एकूण संख्या ३०९४ इतकी झालेली आहे. त्यांचा गोषवारा खालील प्रमाणे आहे :-

संवर्गनिहाय पदसंख्या वर्ग-३

अ.क्र.	पदनाम	मूळ मंजूर पदे	निर्माण करावयाची पदे	एकूण पदे
१	दुय्यम निबंधक श्रेणी-१	३९३	१	३९४
२	कनिष्ठ लिपिक	९२३	१	९२४
	एकूण	१३१६	२	१३१८

गोषवारा

अ.क्र.	वर्ग	मूळ मंजूर पदे	निर्माण करावयाची पदे	एकूण पदे
१	वर्ग-१	७९	०	७९
२	वर्ग-२	२९४	०	२९४
३	वर्ग-३	१९६९	२	१९७१
४	वर्ग-४	७५०	०	७५०
	एकूण	३०९२	२	३०९४

३. परिच्छेद-१ मध्ये नमूद केलेल्या ३ पदांच्या वेतन व भत्त्यांवर प्रतीवर्षी सुमारे रु.१४.८२ लाख (अंदाजित) इतका खर्च येणार आहे. त्यांचे सविस्तर विवरण खालीलप्रमाणे आहे :-

अ.क्र.	पदनाम	मंजूर पदांची संख्या	वेतनश्रेणी	एकूण खर्च
१	दुय्यम निबंधक श्रेणी-१	१	एस-१४ ३८६०० - १२२८००	८,०७,७२०/-
२	कनिष्ठ लिपिक	१	एस- ६ १९९०० - ६३२००	४,२४,३४४/-
३	शिपाई	१	बाह्ययंत्रणेद्वारे उपलब्ध करून घेणे	२,५०,०००/-
	एकूण	३		१४,८२,०६४/-

४. सदर प्रस्ताव हा नवीन बाब ठरत असल्याने वेतनावर होणाऱ्या खर्चासंदर्भात पूरक मागणी प्रस्ताव नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी शासनास स्वतंत्रपणे सादर करावा.
५. हे आदेश मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील उच्चस्तरीय सचिव समितीच्या दिनांक ३० नोव्हेंबर, २०२३ रोजी झालेल्या बैठकीत दिलेल्या मान्यतेच्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात येत आहे.
६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०२०१५५६१४८९१९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यांत येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सत्यनारायण एस. बजाज)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

नोंदणी महानिरीक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

प्रत,

- १) अपर मुख्य सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे स्वीय सहाय्यक
- २) उप सचिव (मुद्रांक), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे स्वीय सहाय्यक.
- ३) महालेखापाल १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर.
- ४) महालेखापाल १/२ (लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर.
- ५) अपर मुद्रांक नियंत्रक, प्रधान मुद्रांक कार्यालय, मुंबई.
- ६) संबंधित जिल्हाधिकारी तथा जिल्हा निबंधक (नो.. व मु. नि. मार्फत)
- ७) सर्व नोंदणी उपमहानिरीक्षक (नों. म. व मु.नि.मार्फत)
- ८) संबंधित जिल्हा कोषागार अधिकारी (नो.म. १. व मु.नि. मार्फत)
- ९) संबंधित सर्व सह जिल्हा निबंधक वर्ग-१ (नो. म. न मु.नि. मार्फत)
- १०) वित्त विभाग (व्यय-१०/वित्तीय सुधारणा-१), मंत्रालय, मुंबई.
- ११) निवडनस्ती, कार्यासन क्र.म-१, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई